

OBEC CHĽABA

Obecný úrad, č. 197, 943 66 Chľaba

Tel.: 00421 36 757 3162, e-mail: chlaba@chlaba.sk, web: www.chlaba.sk

---

Individuálna výročná správa Obce C H Ľ A B A za rok 2022

Účtovná jednotka: Obec C H Ľ A B A
IČO: 00308927, DIČ: 2021073989

O B S A H

1. Úvodné slovo starostu obce
2. Identifikačné údaje obce
3. Organizačná štruktúra obce a identifikácia vedúcich predstaviteľov
4. Poslanie, vízie, ciele
5. Základná charakteristika obce
  - 5.1. Geografické údaje
  - 5.2. Demografické údaje
  - 5.3. Ekonomické údaje
  - 5.4. Symboly obce
  - 5.5. Logo obce
  - 5.6. História obce
  - 5.7. Pamiatky
  - 5.8. Významné osobnosti obce
6. Plnenie úloh obce (prenesené kompetencie, originálne kompetencie)
  - 6.1. Výchova a vzdelávanie
  - 6.2. Zdravotníctvo
  - 6.3. Sociálne zabezpečenie
  - 6.4. Kultúra
  - 6.5. Doprava
  - 6.6. Územné plánovanie
  - 6.7. Hospodárstvo
7. Informácia o vývoji obce z pohľadu rozpočtovníctva
  - 7.1. Plnenie príjmov a čerpanie výdavkov za rok 2022
  - 7.2. Prebytok/schodok rozpočtového hospodárenia za rok 2022
  - 7.3. Rozpočet na roky 2023 - 2025
8. Informácia o vývoji obce z pohľadu účtovníctva
  - 8.1. Majetok
  - 8.2. Zdroje krytia
  - 8.3. Pohľadávky
  - 8.4. Záväzky
9. Hospodársky výsledok za rok 2022 - vývoj nákladov a výnosov
10. Ostatné významné skutočnosti, ktoré mali vplyv na hospodárenie a činnosť obce
  - 10.1. Prijaté granty a transfery

10.2. Poskytnuté dotácie

10.3. Významné investičné akcie v roku 2022

10.4. Predpokladaný budúci vývoj činnosti

10.5. Udalosti osobitného významu po skončení účtovného obdobia

10.6. Významné riziká a neistoty, ktorým je účtovná jednotka vystavená

PRÍLOHY

1. Účtovná závierka
  - Súvaha Úč ROPO SFOV 1-01
  - Výkaz ziskov a strát Úč ROPO SFOV 2-01
  - Poznámky – textová časť
  - Poznámky – tabuľková časť
2. FIN 1-12 Finančný výkaz o príjmoch, výdavkoch a finančných operáciách
3. FIN 3-04 Finančný výkaz o finančných aktívach podľa sektorov
4. FIN 4-04 Finančný výkaz o finančných pasívach podľa sektorov
5. FIN 5-04 Finančný výkaz o dlhových nástrojoch a vybraných záväzkoch
6. FIN 6-04 Finančný výkaz o bankových účtoch a záväzkoch obcí, vyšších územných celkoch s nimi zriadených rozpočtových organizácií
7. Správa nezávislého audítora k účtovnej závierke obce Chľaba za rok 2022

1. Úvodné slovo starostu obce

Po dvoch rokoch pandémie prišla ruská vojna na Ukrajine, s ňou spojená energetická kríza a vysoká inflácia. Na začiatku roka 2022 sme čakali, že nový rok už bude v znamení ústupu inflácie a zlepšujúcich sa výsledkov našej aj svetovej ekonomiky. Skutočnosť bola o dosť iná. Vojna na Ukrajine úplne premiešala karty. Po slovnom spojení „pandemická kríza“ do nášho slovníka veľmi rýchlo pribudol pojem „energetickej krízy“. Hrozba vážneho narušenia dodávok plynu a ropy visela nad ekonomikou, no napokon sa kríza prejavila v podobe astronomických dovozných cien energií.

Individuálna výročná správa obce Chľaba za rok 2022, ktorú Vám predkladám, poskytuje reálny pohľad na činnosť obce a dosiahnuté výsledky v uplynulom roku. Obec Chľaba plnila v sledovanom roku úlohy, ktoré jej vyplývajú z ustanovení zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších zmien a doplnkov, ktorými sa obec riadi v zabezpečovaní samosprávnych kompetencií a kompetencií vyplývajúcich z preneseného výkonu štátnej správy.

Uplynulý rok bol ťažký z pohľadu plánovania. Ekonomika bola z časti ovplyvnená pandemiou Covid-19, ale hlavne vojnou Ruska na Ukrajine. Tieto udalosti zapríčinili vysoký nárast cien energie, ktoré mali značný vplyv na plnenie plánu a rozpočtu v uplynulom roku. Napriek ťažkým situáciám z hľadiska dosiahnutých ekonomických výsledkov, hodnotím rok 2022 kladne.

V priebehu roka okrem zabezpečenia administratívneho chodu obecného úradu, bežnej prevádzky, údržby a opráv objektov, školských zariadení bolo potrebné sa každodenne starať o údržbu, opravu a zveľaďovanie verejných priestranstiev, verejnej zelene, komunikácií.

Po dvoch „pandemických“ rokoch bolo konečne možné organizovať spoločenské podujatia a mohli sme sa stretávať na našich tradičných kultúrnych podujatiach. Verím, že kultúrny, spoločenský a športový život v našej obci opäť ožije a budeme sa spoločne pravidelne stretávať. Zachovajme všetky pekné a osvedčené tradície našich predkov a ponúknime nové a kvalitné podmienky pre život nás, našich detí a našich milých návštevníkov.

Dňa 29. 10. 2022 sa uskutočnili voľby do orgánov samosprávy obcí, v ktorých som bol opätovne zvolený za starostu obce. Dovoľte mi, aby som Vám úprimne poďakoval a zároveň o to viac si uvedomujem svoju zodpovednosť za spravovanie obce a vytváranie podmienok pre kvalitný život všetkých obyvateľov našej obce, ako aj pri budovaní pozitívneho obrazu zdravej a perspektívnej obce so zvyšujúcou sa kvalitou života. Chcem sa poďakovať predchádzajúcemu obecnému zastupiteľstvu za dobrú spoluprácu. Novému obecnému zastupiteľstvu prajem veľa entuziazmu, námetov, ochoty a úsilia spravovať obec. A verím v dobrú a konštruktívnu spoluprácu.

Vážení občania, pred sebou máme ešte veľa výziev, ktoré na nás čakajú. S každou situáciou sa musíme vedieť popasovať a verím, že spoločnými silami to zvládneme. Obec je vizitka náš všetkých. Prosím, buďme voči sebe milí, tolerantní, ústretoví a ľudskí.

Ing. Gregor Izrael, PhD.
Starosta obce Chľaba

2. Identifikačné údaje obce

Názov: **Obec CHĽABA**
Sídlo: **Chľaba 197, PSČ: 943 66**
IČO: **00 308 927**
Štatutárny orgán obce: **Ing. Gregor IZRAEL, PhD.**
Telefón: **036 757 3162, 036 757 3158**
E-mail: chlaba@chlaba.sk
Webová stránka: **www.chlaba.sk**

3. Organizačná štruktúra obce a identifikácia vedúcich predstaviteľov

Starosta obce:

Starosta obce je najvyšší predstaviteľ obce, výkonný orgán volený občanmi v priamych voľbách obce. Vykonáva obecnú správu a zastupuje obec navonok. Funkcia starostu je verejná funkcia. Starostom obce Chľaba je: **Ing. Gregor IZRAEL, PhD.**

Zástupca starostu obce:

Starostu zastupuje zástupca starostu, ktorého spravidla na celé funkčné obdobie poverí zastupovaním starosta, ak tak neurobí, zástupcu starostu volí obecné zastupiteľstvo. Zástupcom starostu obce je poslankyňa: **Renáta GREGUŠOVÁ.**

Hlavný kontrolór obce:

Hlavného kontrolóra volí a odvoláva obecné zastupiteľstvo. Jeho funkčné obdobie je šesť ročné. Hlavný kontrolór je zamestnancom obce. Hlavnou kontrolórkou obce je: **Mgr. Erika KLACSÁNOVÁ.**

Obecné zastupiteľstvo:

Obecné zastupiteľstvo je zastupiteľský zbor obce zložený zo 7 poslancov zvolených v priamych voľbách obyvateľmi obce. Poslancami obecného zastupiteľstva obce Chľaba sú: **Frigyes FARAGÓ, Lea GITLEROVÁ, Renáta GREGUŠOVÁ, Ing. Csaba GYENES, Andrea MÁCSAIOVÁ, Gabriel TÓTH a Nora TÓTHOVÁ.**

Obecný úrad:

Obecný úrad zabezpečuje organizačné a administratívne veci obecného zastupiteľstva a starostu obce. Zabezpečuje písomnú agendu orgánov obce a orgánov obecného zastupiteľstva, je podateľňou a výpravňou písomností obce. Zabezpečuje odborné podklady a iné písomnosti na rokovanie obecného zastupiteľstva, vypracúva písomné vyhotovenia rozhodnutí obce, vykonáva nariadenia, uznesenia obecného zastupiteľstva a rozhodnutia obce. Prácu obecného úradu riadi starosta.

Predškolské zariadenie – Materská škola

Zabezpečuje výchovu a vzdelávanie detí v predškolskom veku, dopĺňa rodinnú výchovu o výchovno-vzdelávaciu činnosť zameranú na všestranný rozvoj osobnosti dieťaťa, súčasťou výchovy je aj príprava dieťaťa na povinnú školskú dochádzku. Zariadenie zabezpečuje výchovu a vzdelávanie detí s celodennou, týždennou starostlivosťou.

Neziskové organizácie založené obcou

Nezisková organizácia BURDA, n.o. so sídlom: 943 65 Chľaba, IČO: 52041239 vznikla dňa 25.10.2018 na základe Rozhodnutia Okresného úradu Nitra, odbor všeobecnej vnútornej správy, Štefánikova trieda 69, 949 01 Nitra, číslo: OU-NR-OVVS1-2018/040742 podľa ust. § 9 ods. 1 zákona č. 213/1997 Z.z. o neziskových organizáciách poskytujúcich všeobecne prospešné služby v platnom znení.

BURDA, n.o. podľa zakladacej listiny poskytuje nasledovné všeobecne prospešné služby:

- a) Poskytovanie zdravotnej starostlivosti;
- b) Poskytovanie sociálnej pomoci a humanitárna starostlivosť;
- c) Tvorba, rozvoj, ochrana, obnova a prezentácia duchovných a kultúrnych hodnôt;
- d) Ochrana ľudských práv a základných slobôd;
- e) Vzdelávanie, výchova a rozvoj telesnej kultúry
- f) Výskum, vývoj, vedecko-technické služby a informačné služby;
- g) Tvorba a ochrana životného prostredia a ochrana zdravia obyvateľstva;
- h) Služby na podporu regionálneho rozvoja a zamestnanosti;
- i) Zabezpečenie bývania, správy, údržby a obnovy bytového fondu.

Orgánmi neziskovej organizácie sú:

- Správna rada;
- Dozorná rada;
- Riaditeľ.

Riaditeľom a štatutárnym orgánom neziskovej organizácie je:

- PharmDr. Ernestína Tóthová.

Podnikateľská činnosť obce

Obec vykonáva vlastnú podnikateľskú činnosť v zmysle § 4 ods. 3 písm. k) zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov v záujme zabezpečenia potrieb obyvateľov a rozvoja obce. Obec podniká v oblasti poskytovania poštových služieb na zabezpečenie činnosti pošty Partner Chľaba a v oblasti poskytovania ubytovacích služieb vo vlastnej rekreačnej chate.

4. Poslanie, vízie, ciele

Poslanie obce:

Základnou úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj jej územia a o potreby jej obyvateľov. Obec financuje svoje potreby predovšetkým z vlastných príjmov a dotácii zo štátneho rozpočtu. Majetkom obce sú veci vo vlastníctve obce a majetkové práva obce. Majetok obce slúži na plnenie úloh obce, má sa zveľaďovať a zhodnocovať. Majetok obce možno použiť na verejné účely, na podnikateľskú činnosť a na výkon samosprávy obce. Zásady hospodárenia s majetkom obce určuje obecné zastupiteľstvo.

Vízie obce:

Obec Chľaba bude obcou, ktorá bude vyvážene zabezpečovať podmienky pre harmonický život všetkých kategórií svojich obyvateľov. Obec sa stane významným strediskom cestovného ruchu, a bude ohľaduplne využívať svoje prírodné bohatstvo za účelom jeho ekonomického a ekologického zveľaďovania. V súvislosti s rozvojom cestovného ruchu sa bude snažiť čo najlepšie prezentovať svoje kultúrne tradície a zvyklosti v duchu rozvoja kultúrneho povedomia nielen vo svojom regióne, ale aj za hranicami Slovenskej republiky. Zabezpečí rozvoj turistickej oblasti Kováčov. Z hospodárskeho hľadiska obec vytvorí priaznivé podmienky pre rozvoj tradičných výrobných a nevýrobných odvetví, pre ktorých rozvoj má obec najväčší potenciál – poľnohospodárstvo, potravinárstvo a vinohradníctvo.

Ciele obce:

V prípade obce Chľaba ide o širokospektrálne rozvrhnutie cieľov. Dotýkajú sa oblasti malého a stredného podnikania, ktoré majú perspektívu vďaka prírodným podmienkam, prihraničnému umiestneniu a tým pádom i vďaka možnosti rozširovania služieb v oblasti cestovného ruchu. Aby však obec mohla napredovať v spomínanej oblasti, musí vytvoriť vhodné základy v rámci technickej a občianskej vybavenosti. Nesmie zaostávať vo zveľaďovaní služieb v zdravotníctve, vzdelávaní a sociálnej oblasti.

Obec Chľaba sa pýši chráneným územím a rekreačno-relaxačným strediskom Kováčov. Táto skutočnosť ju vedie k zachovaniu prírodného potenciálu ochranou životného prostredia v prvom rade osvetou či už miestneho obyvateľstva, alebo návštevníkov zo širokého okolia.

5. Základná charakteristika obce

Obec je samostatný územný samosprávny a správny celok Slovenskej republiky. Obec je právnickou osobou, ktorá za podmienok ustanovených zákonom samostatne hospodári s vlastným majetkom a s vlastnými príjmami. Základnou úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj jej územia a o potreby jej obyvateľov.

5.1. Geografické údaje

Geografická poloha obce:

Obec sa nachádza na juhovýchodnom Slovensku, na hraniciach s Maďarskom. Na našom území hraničí s Podunajskou pahorkatinou na západe (podcelok Ipeľská pahorkatina). Južnú hranicu tvorí koryto Dunaja, ktorý sa prerezáva cez Vyšehradskú bránu a oddeľuje oblasť od maďarského pohoria Pilis, východnú hranicu tvorí koryto rieky Ipeľ, ktorý oddeľuje okolie obce od maďarského

pohoria Börzsöny. Severozápadnú časť ohraničuje bajtavská brána, ktorá delí oblasť od Ipeľskej pahorkatiny, časť Zálabský chrbát.

Susedné mestá a obce:

- Slovenské obce – Kamenica nad Hronom, Bajtava a Leľa
- Maďarské obce a mestá – Ipolydamásd, Szob a Esztergom

Celková rozloha obce:

- 1387 ha

Nadmorská výška:

Relatívne výškové rozdiely dosahujú 180 až 310 m n. m. Najvyšším vrchom oblasti je vrch Burdov (387,7 m n.m.).

5.2. Demografické údaje

Hustota a počet obyvateľov:

K výrazným zmenám v počte obyvateľov nedošlo. Balans je vždy mierne pod hodnotou 700 ľudí. Po odstupe piatich rokov boli zmeny mierne a prijateľné. V poslednom sledovanom roku, t.j. k 31. 12. 2022 nastala väčšia zmena v počte oproti prechádzajúcim obdobiam. Obec v tomto čase obývalo 657 obyvateľov.

Národnostná štruktúra:

Skutočnosť, že obec Chľaba leží pri hraniciach s Maďarskom, prispieva k národnostnému zloženiu tu bývajúcich ľudí. Znamená to, že vyše 73 % osôb je maďarskej národnosti. Ostatní sú slovenskej národnosti, resp. českej.

• slovenská	24,11 %
• maďarská	73,48 %
• česká	0,28 %
• anglická	0,14 %
• nezistená	1,99 %

Štruktúra obyvateľstva podľa náboženského významu:

O demografickom vývoji vypovedá aj náboženská štruktúra. Väčšina ľudí sa prihlasuje k rímskokatolíckej viere, i keď po desaťročí ich počet mierne klesá. Obyvateľstvo obce sa hlási aj k evanjelickej, gréckokatolíckej a reformovanej viere. V poslednom období narástol počet osôb, ktorí sa nehlásili k žiadnemu vyznaniu.

• katolícke	75,89 %
• evanjelické	0,43 %
• gréckokatolícke	0,57 %
• reformované	1,56 %
• kresťanské zbory	0,28 %
• iné, nezistené	2,55 %
• bez vyznania	18,72 %

Vývoj počtu obyvateľov:

- rok 2018 683 obyvateľov
- rok 2019 679 obyvateľov
- rok 2020 681 obyvateľov
- rok 2021 668 obyvateľov
- rok 2022 657 obyvateľov

5.3. Ekonomické údaje

Nezamestnanosť v obci:

Stav nezamestnanosti obce Chľaba sa mení k lepšiemu, čo znamená, že za posledné obdobie v celku dochádza k postupnému znižovaniu počtu uchádzačov o zamestnanie. Vyhlásená mimoriadna situácia na území SR z dôvodu pandémie ochorenia COVID-19 mala svoj vplyv na opakované zvýšenie počtu UoZ, avšak do súčasnosti sa tento jav tiež uzdravuje.

Nezamestnanosť v okrese:

Miera nezamestnanosti na Slovensku dosiahla v 4. kvartáli minulého roka 6 percent. V priemere za celý rok klesla nezamestnanosť na 6,1 percenta.

Miera nezamestnanosti za celý rok 2022 sa znížila tiež vo všetkých regiónoch. Miera evidovanej nezamestnanosti za Nitriansky kraj bola v roku 2022 na úrovni 3,85 % a v okrese Nové Zámky na úrovni 4,17 %.

Vývoj nezamestnanosti:

- rok 2018 – priemerne 15 obyvateľov
- rok 2019 – priemerne 12 obyvateľov
- rok 2020 – priemerne 23 obyvateľov
- rok 2021 – priemerne 14 obyvateľov
- rok 2022 – priemerne 10 obyvateľov

5.4. Symboly obce

Erb obce a logo obce:

Zo spodného okraja zeleného štítu vyrastajúce dva obilné klasy, medzi nimi strieborné, hrotmi nahor smerujúce radlice - čerieso a lemeš - nad nimi zlatý obilný snop, previazaný červenou stuhou.

Vlajka obce:

Pozostáva zo siedmich pozdĺžnych pruhov vo farbách červenej (1/10), bielej (1/10), zelenej (2/10), žltej (2/10), zelenej (2/10), bielej (1/10) a červenej (1/10). Vlajka má pomer strán 2 : 3 a ukončená je tromi cípmi, t.j. dvomi zástrihmi, siahajúcimi do tretiny jej listu.

Pečať obce:

Je okrúhla, uprostred s obecným symbolom a kruhopisom OBEC CHĽABA. Pečať má priemer 35 mm, čo je v súlade s domácimi zvyklosťami a predpismi o používaní pečiatok s obecnými symbolmi.

5.5. História obce

Osídlenie obce pochádza z obdobia neolitu a eneolitu, z ktorého bolo odkryté sídlisko s kanelovanou keramikou, žiarové hroby severozápadnej kultúry zo staršej doby bronzovej, sídlisko a pohrebisko karpatskej mohylovej kultúry zo strednej doby bronzovej, laténske hroby, rímska strážna veža (burgus) zo 4. storočia n.l.

Táto pôvodne rybárska obec je písomne doložená od roku 1138 ako *villa Helenba, Chelemba*, keď bola kráľovským resp. vojvodským majetkom. Okolo roku 1108 vojvoda Álmos daroval dömösskému prepošstvu 33 helenbských rybárov, ktorých zaopatril zemou, lesom a pasienkami pri Ipľi, za čo museli každú stredu odovzdávať 30 rýb.

Roku 1262 obec natrvalo prešla do rúk ostrihomskeho arcibiskupa a je zapísaná ako *Helumba*.

V roku 1335 obec vystupuje pod menom *Helymbafalua, Heleba*. Kráľ Karol Róbert tu mal lovecký revír (r. 1339), Kráľ Ľudovít II. (1516-1526) Helembu daroval Bakóczovej kaplnke v Ostrihome a tak sa obec stala majetkom ostrihomskej stoličnej kapituly.

V období tureckých vpádov sa obec nachádzala po 150 rokov na území okupovanom Turkami – na konci okupácie bola opäť zničená. Obyvateľstvo trpelo aj v období stavovských povstaní, jeho počty zdecimoval mor. V tureckom defteri z roku 1570 je obec zapísaná ako *Helenba*, bolo tu 17 domov.

V roku 1831 aj v Helembe vypukla cholerová nákaza. V roku 1715 mala obec 19 domácností, v roku 1828 mala 81 domov a 489 obyvateľov. Obyvateľstvo sa živilo prevažne poľnohospodárstvom, ovocinárstvom, vinohradníctvom a rybárstvom.

V poradí už tretiu osadu v roku 1838 zaplavila voda Ipľa a Dunaja, ktorá siahala až po komíny domov. Zrútilo sa 54 domov. Z tohto obdobia pochádzajú známe vínne pivnice, pôvodne vybudované ako dočasné obydlia.

Vypuknutie I. svetovej vojny (1914-1918) pospolitému ľudu priniesol iba biedu a žiaľ. Na bojiskách padlo 35 Helembanov. V roku 1918 znamenal koniec rakúsko-uhorskej monarchie a vznik I. Československa, ktorého sa Helemba stala súčasťou.

V rokoch 1938-1945 bola pripojená k Maďarsku. Počas oslobodzovacích bojov utrpela značné škody. Po oslobodení nastala v obci výstavba.

5.6. Pamiatky

Za najstaršiu pamiatku obce možno považovať *základy rímskej veže – burgusu* – v miestach dnešného rímsko-katolíckeho kostola.

Prvý kostol postavený v 12. storočí v románskom slohu bol zničený za tatárskeho vpádu (1241-43). Obyvatelia sa neskôr presťahovali na dunajský ostrov a tu bol postavený malý *gotický kostol* spomínaný v roku 1332 ako filia patriaca ku Kakatu (dnes Štúrovo), Turci ho okolo roku 1680 vypálili. V roku 1769 bol postavený tretí, neskorobarokový *rímskokatolícky kostol sv. Imricha* pôvodne v neskorobarokovom štýle z roku 1769, ktorý bol po roku 1800 prestavaný v klasicistickom štýle.

Na takmer najvyššom bode cintorína stojí *kaplnka sv. Urbana* postavená v roku 1935 manželkou Pála Remenyika nar. Rózou Kégly na mieste staršej malej stavby z roku 1828 postavenej na pamiatku ničivého krupobitia.

Obec zdobí i viacero malých sakrálnych pamätníkov. *Stĺp Božie muky* je malá štíhla štvorcová stavba s polkruhovým zakončením a veľkým výklenkom, osadeným na širšom nižšom podstavci.

Pred kostolom stojí *pieskovcový kríž s kamenným korpusom*, ktorý bol postavený tunajšími rímsko-katolíckymi veriacimi v roku 1777 na pamiatku prechodu obyvateľstva na rímsko-katolícku náboženskú vieru.

V obci je národná prírodná rezervácia s 5. stupňom ochrany: *Kováčovské kopce „Juh“ (Burdov)* vyhlásená v roku 1966, i „*Sever*“ (*Leliansky les*).

Zaujímavosťou obce sú *vínne pivnice*, resp. súbor šiestich vinných pivníc, vyhlásených za nehnuteľnú kultúrnu pamiatku so zápisom do Ústredného zoznamu pamiatkového fondu v roku 2007. Za účelom uchovania jedinečnej ukážky architektonického a remeselníckeho umenia a vinohradníckych tradícií bolo v roku 2005 zriadené *Pivničné múzeum*.

V septembri 2014 sa uskutočnilo slávnostné otvorenie *Obecného múzea*. Múzeum uchováva cenné predmety, prostriedky, fotky, písomné dokumenty a ďalšie zaujímavosti.

5.7. Významné osobnosti obce

V rokoch 1913-1960 tu pôsobil maliar *Vincent Bánsághi* (1881-1960), ktorý je tu i pochovaný, pôvodným priezviskom Steinacher. Od roku 1905 študoval v Budapešti, v rokoch 1911-1912 na Académie Julian v Paríži. Tu sa usadil na začiatku 20. stor., keď ho očarilo prírodné prostredie Chľaby. V jeho tvorbe prevládajú krajinky. Maľoval zábery z ulíc Paríža, partie pri rieke Seine, z okolia Štúrova i pohľady na Vysoké Tatry.

Sándor Palotay (1874-1941) učiteľ, riaditeľ školy a kantor. Po štúdiách na strednej škole a učiteľskom ústave ako učiteľ od roku 1891 začal pôsobiť v obci Szob. V roku 1906 prišiel do Chľaby a tu pôsobil do odchodu do dôchodku do roku 1936.

6. Plnenie úloh obce (prenesené kompetencie, originálne kompetencie)

6.1. Výchova a vzdelávanie

Na základe zákona č. 416/2001 Z.z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a vyššie územné celky s účinnosťou od 1. 7. 2002 prešli materské školy, základné školy a základné umelecké školy do zriaďovateľskej pôsobnosti obcí a miest. V obci sa nachádza jednotriedna materská škola s vyučovacím jazykom maďarským, ktorá je v zriaďovateľskej pôsobnosti obce. V školskom roku 2022/2023 ju navštevovalo celkom 18 detí. Výchovu a výučbu majú na starosti dve učiteľky (učiteľ + riaditeľ). Materská škola sídli v samostatnej budove. V roku 2020 v rámci projektu „*Zateplenie obecných budov*“ bola budova materskej školy zrekonštruovaná.

Za základným školským vzdelaním žiaci z obce dochádzajú do mesta Štúrovo, za stredným vzdelaním podľa študijného záujmu najmä do stredných škôl v Nitrianskom kraji alebo do susedného Maďarska.

Na základe analýzy doterajšieho vývoja možno očakávať, že rozvoj vzdelávania sa bude orientovať na: Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže a na zlepšenie technického stavu a vybavenia materskej školy.

6.2. Zdravotníctvo

V obci sa zdravotnícke služby neposkytujú, nie je tu ambulancia praktického resp. pediatrického lekára. Základnú, ako aj vyššiu zdravotnícku starostlivosť obyvateľom poskytujú zdravotnícke zariadenia v meste Štúrovo. Hospitalizáciu občanov v prípade potreby zabezpečujú nemocnica s poliklinikou v okresnom meste Nové Zámky a nemocnica v Ostrihome. V obci chýba lekáreň.

Na základe analýzy doterajšieho vývoja možno očakávať, že rozvoj zdravotnej starostlivosti sa bude orientovať na: Rozvoj širokej palety zdravotných služieb poskytovaných v obci. Dbieť o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť.

6.3. Sociálne zabezpečenie

Po vzájomnej dohode a spolupráci obce s vedením Nitrianskeho samosprávneho kraja sa v r. 2012 rozšírili služby v oblasti sociálneho zabezpečenia o „DUNAJ“ Zariadenie sociálnych služieb, Kováčov, ktoré sa nachádza v bývalej budove pohraničnej stráže v obci Chľaba. Kapacita pracoviska je 45 osôb z toho 12 miest je pre užívateľov podporovaného bývania. Obec týmto spôsobom prispieva k sociálnemu zabezpečeniu starším a odkázaným osobám, k rozvíjaniu a získavaniu zručnosti osôb podporovaného bývania potrebné pre ich samostatný život.

Na základe analýzy doterajšieho vývoja možno očakávať, že rozvoj sociálnych služieb sa bude orientovať na: Pokračujúci trend rastu podielu seniorov na počte obyvateľov musí byť sprevádzaný podmienkami, ktoré umožnia dôstojnejšie prežitie zvyšku života. Zámerom obce je neustále rozvíjať poskytované sociálne služby v obci.

6.4. Kultúra a šport

Kultúra v obci je samozrejmosťou a nevyhnutnou podmienkou ponuky kultúrno-spoločenského vyžitia vlastných obyvateľov, ale aj prejavom cielenej kultúrnej ponuky širšej návštevníckej verejnosti danej obce. Je prejavom a symptómom spoločenskej úrovne a kultúrnej vyspelosti daného sídla a regiónu.

Na uskutočňovanie kultúrnych aktivít je k dispozícii obyvateľom v obci *kultúrny dom*. Budova má celkovú kapacitu 180 osôb. V roku 2020 v rámci projektu *Zateplenie obecných budov* bola budova čiastočne zrekonštruovaná. Služí na uskutočňovanie pravidelných i nepravidelných kultúrnych podujatí.

Z pravidelných *kultúrnych akcií* sa v obci usporadúvajú: veselica pri príležitosti Fašiangov-fašiangový karneval, Deň detí-športovo-kultúrny zábavný deň, Jesenný festival, návšteva Mikuláša, Vianočné stretnutie dôchodcov, Oslava sobášov strieborných, zlatých a diamantových svadieb a Vianočné trhy. Ďalej organizuje obecný úrad akcie s názvom Poznaj prírodu-pešia túra pre deti, Poznaj okolie svojej obce-cyklistická túra pre deti, Rybárske preteky a Deň matiek.

Obec sa pýši aj miestnymi *kultúrnymi spolkami*, a to: „*Helembai pengetők*“ - citarový súbor a ženský spevokol „*Jesenné ruže-Őszi rózsák*“.

Pre záujemcov o čítanie je sprístupnená verejnosť *obecná knižnica* v čase stránkových hodín obecného úradu.

Z civilnej sféry tu majú zastúpenie: *Poľovnícka spoločnosť „Sútok“*, *Klub rybárov Chľaba*, *Klub dôchodcov Chľaba*, *Dobrovoľný hasičský zbor*, *Občianske združenie Mládež*, *Klub Fitness a športových aktivít*.

Duchovnú kultúru poskytuje obyvateľom *rímsko-katolícky kostol sv. Imricha* s celkovou úžitkovou plochou 253 m².

Obyvatelia majú v obci viacero možností športového vyžitia. K dispozícii je hlavne futbalové ihrisko, ktoré aj intenzívne využívajú. Ďalej je k dispozícii viacúčelové športové ihrisko s volejbalovým, basketbalovým a nohejbalovým ihriskom. V roku 2018 pribudlo nové detské ihrisko pre deti a mládež, ktoré bolo v roku 2021 rozšírené o ďalšie prvky. Športové dianie v obci napomáha organizácia pod názvom *Burda sport club Chľaba-Helemba*. V rekreačnej oblasti Kováčov sú pri rekreačných objektoch vybudované športovo-rekreačné zariadenia ako otvorený bazén, tenisové kurty, rôzne druhy ihrísk a asfaltových športových plôch. Športovo-rekreačné aktivity poskytuje aj rieka Dunaj (vodné športy, rybolov), pešia turistika a horská turistika v pohorí Burda a poľovníctvo.

Na základe analýzy doterajšieho vývoja možno očakávať, že kultúrny a spoločenský život sa bude orientovať na: Kultúrne povedomie obyvateľov širokou paletou kultúrnych a športových aktivít organizovaných obcou ale aj miestnymi spolkami. Existencia dôstojných priestorov pre kultúrne a športové aktivity je prvoradá povinnosť obce. Priebežná a kreatívna propagácia podujatí má vplyv na imidž obce a tým aj na cestovný ruch. Kultúrne tradície a športové aktivity budú šírené aj prostredníctvom cezhraničnej spolupráce.

6.5. Doprava

Cestná sieť v obci Chľaba a v jej okolí je dobre vybudovaná. Cez obec prechádza cesta III. Triedy 1523 a 1515, ktorá ju spája s najbližšou obcou Kamenica nad Hronom. Napája sa na cestu II. Triedy 564 smerujúcu juhozápadne k mestu Štúrovo a severne k mestu Levice. Celková dĺžka miestnych komunikácií je v obci približne 8,4 km. Popri miestnych komunikáciách vedú chodníky v celkovej dĺžke 2.460 m.

Obyvatelia majú možnosť využiť dopravné služby autobusovými prímestskými linkami, ako aj diaľkovými linkami. V katastri obce sa nachádzajú 3 autobusové zastávky a ďalšie 2 v rekreačnej oblasti Kováčov. Prímestskú dopravu zabezpečuje ARRIVA Nové Zámky, a.s.

Veľkou výhodou pre obec je vybudovaná turistická trasa, ktorá sa začína v obci Kamenica nad Hronom, pokračuje miestnymi komunikáciami v smere do obce Chľaba. Tu sa napojí na modrú turistickú značku a po lesnej ceste pomalým stúpaním prichádza do lokality Rázcestie na Bajtavu. Odtiaľ asfaltovou cestou pokračuje na okraj obce Bajtava, kde sa napojí na cestu III/510005. Ďalej vedie do obce Leľa, tu odbočí k futbalovému ihrisku a pokračuje poľnou cestou popri rieke Ipel' až do obce Salka. Tu končí pri náučnom paneli na okraji obce.

Doprave slúži aj dôležitý most Helemba–Szob cez Ipel' na významnej železničnej trati Vác–Budapest, železný most, dvojkoľajový.

Medzi Helembou a Ipolydamásdom stál drevený most cez Ipel' už v 19. stor. Neskôr ho nahradila kompa. Samozrejme po vzniku I. Československa v roku 1918 bola prevádzka zrušená. Až v roku 1989 bol postavený Maďarským krajiniským vodohospodárskym podnikom dočasný železný most, ktorý slúžil na prevoz pracovných zariadení a materiálu na stavbu v Nagymarosi. Pri jeho stave pomáhali vojaci - ženisti. Po prerušení stavby vodného diela bol most uzavretý a používal sa len príležitostne, hlavne počas väčších sviatkov. Povodeň v roku 2000 most poškodila, bol vyhlásený za životu nebezpečný a bol rozobratý. V súčasnosti však prebieha výstavba nového mostu nad riekou Ipel', čo spojí obec Chľaba a maďarskú obec Ipolydamásd. Projekt je financovaný z programu cezhraničnej spolupráce Interreg V-A Slovenská republika – Maďarsko. Most bude daný do prevádzky v roku 2023.

Na slovensko-maďarskom pohraničí v úseku Štúrovo-Kamenica nad Hronom-Chľaba-Ipolydamásd-Letkés pribudne ďalší úsek medzinárodnej cyklistickej trasy EuroVelo 6. Projekt bude spolufinancovaný Európskou úniou v rámci programu Interreg V-A Slovenská republika – Maďarsko.

6.6. Územné plánovanie

Hlavným dôvodom pre spracovanie ÚPN O Chľaba bola potreba obce rozhodovať o výstavbe v katastri obce podľa aktuálneho územnoplánovacieho dokumentu.

Pre riešenie ÚPN O Chľaba sú stanovené nasledovné ciele:

- vytvoriť komplexné zásady utvárania a regulatívy využitia územia,
- formovať prostredie obce v kontinuite kultúrno-spoločenských a historických tradícií,
- formovať obraz obce v tradičnej mierke existujúcich štruktúr s dôrazom na jedinečnosť územia, so zreteľom na elimináciu možností vnieť do územia také urbanistické alebo architektonické prvky, ktoré sú v rozpore s existujúcou štruktúrou,
- zvýšiť celkovú kvalitu životného prostredia pre ľudí a chrániť ich pred nepriaznivými vplyvmi vhodnou priestorovou organizáciou územia a vhodným využívaním funkčných plôch,
- zabezpečiť primerané zastúpenie plôch zelene,
- zlepšiť dopravnú obsluhu územia a súčasne vytvoriť podmienky pre skľudnenie a zníženie intenzity hluku z cestnej a železničnej dopravy v rámci riešeného územia,
- vytvorenie podkladov pre tvorbu koncepcií výstavby technického vybavenia územia,
- vytvorenie územných podmienok pre bytovú výstavbu pre vlastných obyvateľov obce, ako aj pre obyvateľov z okolitého územia s cieľom pozitívne ovplyvniť demografické zloženie obyvateľstva v obci,
- vytvorenie územných podmienok pre lokalizáciu podnikateľských aktivít, s cieľom zabezpečiť pracovné príležitosti pre bývalé obyvateľstvo a na prilákanie nových investorov na územie obce,
- vytvorenie územných podmienok na rozvoj rekreácie a cestovného ruchu tak, aby obec čo najlepšie vedela zužitkovať svoje prirodzené danosti,
- zapracovať plánované zámery z oblasti rozvoja cestovného ruchu do konceptu riešenia variantne,
- navrhnuť urbanistickú koncepciu dobudovania a revitalizácie chatovej oblasti Kováčovské kopce,
- zapracovať známe rozvojové zámery z oblasti rozvoja technickej infraštruktúry do konceptu riešenia,
- pre zachovanie a postupné zlepšenie kvality krajinného a sídelného prostredia zachovať a chrániť v katastrálnom území obce ekologicky hodnotné plochy a začleniť do siete prvkov ekologickej stability za účelom zachovania biologickej diverzity a prírodných hodnôt územia.

Územný plán obce Chľaba bol schválený uznesením Obecného zastupiteľstva obce Chľaba č. 57, zo dňa 05. 09. 2011.

6.7. Hospodárstvo

Potreby ľudí pokrývajú a uspokojujú aj miestne obchody. V obci Chľaba je v prevádzke *Jednota COOP* s rozličným tovarom. Nájsť tu aj pohostinstvá, a to: *Hostinec Rybár* a *Melódia presso*. Keďže sa jedná o miesto, ktoré má vhodné podmienky na cestovný ruch, verejnosť si tu ulahodí aj v hoteloch s reštauráciami. V rekreačnej oblasti Kováčov je to *Hotel Panoráma* a *Reštaurácia a penzión Modrá ryba*. Priamo v obci zas *Penzión ISTER*. V prevádzke je aj pošta a cintorín.

Trhová ekonomika je založená na slobodnom podnikaní, voľnej súťaži, zdravej konkurencieschopnosti. Podnikateľský subjekt sa dostáva do trhovej ekonomiky a jeho postavenie závisí od vzájomnej interakcie podniku s okolím. Ide o uspokojenie vlastných potrieb podnikateľa prostredníctvom uspokojovania potrieb iných.

Poľnohospodárske pozemky v obci obhospodarujú súkromní hospodári a spoločnosť *Aben Agro Burda, s.r.o. Bratislava*. V obci sa obnovilo vinohradníctvo zásluhou spoločnosti *B. C. INVEST, a.s. Dunajská Streda*, ktorá od roku 2019 spustila prevádzku vinárskeho závodu, kde spracovávajú hrozno vypestované v našej obci.

Na základe analýzy doterajšieho vývoja možno očakávať, že hospodársky život v obci sa bude orientovať na: Zlepšenie podmienok pre rozvoj podnikateľských aktivít, s dôrazom na zvýšenie úrovne zamestnanosti a úrovne a kvality služieb pre obyvateľov obce. V oblasti priemyslu na zachovaní stabilných prvkov výroby všetkými možnými opatreniami.

7. Informácia o vývoji obce z pohľadu rozpočtovníctva

Základným nástrojom finančného hospodárenia obce bol rozpočet obce na rok 2022.

Obec zostavila rozpočet podľa ustanovenia § 10 ods. 7 zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Rozpočet obce na rok 2022 bol zostavený ako vyrovnaný. Bežný rozpočet bol zostavený ako prebytkový a kapitálový rozpočet ako schodkový.

Hospodárenie obce sa riadilo podľa schváleného rozpočtu na rok 2022.

Rozpočet obce bol schválený obecným zastupiteľstvom dňa 16. 12. 2021, uznesením OZ č. 244.

Rozpočet bol zmenený deväťkrát:

- prvá zmena schválená dňa 24. 02. 2022, uznesením OZ č. 252, rozpočtovým opatrením č. 2022/01,
- druhá zmena schválená dňa 31. 03. 2022, starostom obce, Rozpočtovým opatrením č. 2022/02,
- tretia zmena schválená dňa 29. 04. 2022, starostom obce, Rozpočtovým opatrením č. 2022/03,
- štvrtá zmena schválená dňa 31. 05. 2022, starostom obce, Rozpočtovým opatrením č. 2022/04,
- piata zmena schválená dňa 23. 06. 2022, uznesením OZ č. 280, Rozpočtovým opatrením č. 2022/05,
- šiesta zmena schválená dňa 25. 08. 2022, uznesením OZ č. 285, Rozpočtovým opatrením č. 2022/06,
- siedma zmena schválená dňa 30. 09. 2022, starostom obce, Rozpočtovým opatrením č. 2022/07,
- ôsma zmena schválená dňa 20. 10. 2022, uznesením OZ č. 295, Rozpočtovým opatrením č. 2022/08.
- deviata zmena schválená dňa 15. 12. 2022, uznesením OZ č. 2/21/2022-OZ, Rozpočtovým opatrením č. 2022/09.

7.1. Plnenie príjmov a čerpanie výdavkov za rok 2022 v EUR

	Schválený rozpočet	Schválený rozpočet po poslednej zmene	Skutočné plnenie príjmov/ čerpanie výdavkov k 31.12.2022	% plnenia príjmov/ % čerpania výdavkov
Príjmy celkom	2.028.400,00	1.008.102,00	1.008.102,36	49,70%
z toho:				
Bežné príjmy	392.110,00	362.553,00	362.552,30	92,46%
Kapitálové príjmy	867.000,00	12.446,00	12.446,00	1,44%
Finančné príjmy	769.290,00	633.103,00	633.104,06	82,30%
Výdavky celkom	2.028.400,00	1.008.102,00	1.007.121,87	49,65%
z toho :				
Bežné výdavky	318.880,00	358.353,00	357.392,12	112,08%
Kapitálové výdavky	1.004.180,00	638.062,00	638.042,71	63,54%
Finančné výdavky	705.340,00	11.687,00	11.687,04	1,66%
Rozpočet obce	0,00	0,00	980,49	

V roku 2022 plnenie príjmov vo významnej miere ovplyvnili príjmy :

- v bežnom rozpočte:
  - podielové dane, ktoré predstavovali zvýšenie oproti roku 2021 o 24.765,26 EUR
  - daň z nehnuteľností, ktorá predstavovala zníženie oproti roku 2021 o 3.442,39 EUR
  - ostatné príjmy, ktoré predstavovali zvýšenie oproti roku 2021 o 4.924,16 EUR
  - prijaté granty a transfery, ktoré predstavovali zníženie oproti roku 2021 o 19.612,35 EUR
- v kapitálovom rozpočte:
  - príjem z predaja pozemkov, ktorý predstavoval zníženie oproti roku 2021 o 18.473,20 EUR
  - prijaté granty a transfery, ktoré predstavovali zníženie oproti roku 2021 o 127.956,50 EUR
- vo finančných operáciách:
  - prijatý bankový úver vo výške 539.400,29 EUR

V roku 2022 čerpanie výdavkov vo významnej miere ovplyvnili výdavky :

- v bežnom rozpočte:
  - výdavky na mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania vo výške 148.474,13 EUR
  - výdavky na poistné a príspevok do poisťovní vo výške 54.472,21 EUR
  - výdavky na tovary a služby vo výške 141.607,92 EUR
- v kapitálovom rozpočte realizované investičné akcie:
  - nákup techniky na zlepšenie triedeného zberu KO vo výške 75.000,00 EUR
  - rekonštrukcia a modernizácia budov v rámci projektu RE-STRUCTURE: Modernizácia a transformácia sociálnej infraštruktúry vo výške 550.779,81 EUR
- vo finančných operáciách:
  - splácanie úveru zo ŠFRB vo výške 11.655,20 EUR

7.2. Prebytok/schodok rozpočtového hospodárenia za rok 2022

Hospodárenie obce	Skutočnosť k 31.12.2022 v EUR
Bežné príjmy spolu	362.552,30
Bežné výdavky spolu	357.392,12
Bežný rozpočet	5.160,18
Kapitálové príjmy spolu	12.446,00
Kapitálové výdavky spolu	638.042,71
Kapitálový rozpočet	- 625.596,71
Schodok bežného a kapitálového rozpočtu	- 620.436,53
Úprava schodku HČ	- 2.721,98
Úprava schodku PČ (doplňkový zdroj financovania HČ, zdroj financovania PČ)	607,36
Upravený schodok bežného a kapitálového rozpočtu	- 623.765,87
Príjmové finančné operácie s výnimkou cudzích prostriedkov	633.104,06
- finančné zábezpeky školskej jedálne	31,84
- finančné zábezpeky na nájomné - napr. bytovky ŠFRB	0,00

- finančné zábezpeky na verejné obstarávanie	0,00
Výdavkové finančné operácie s výnimkou cudzích prostriedkov	11.687,04
- finančné zábezpeky školskej jedálne	31,84
- finančné zábezpeky na nájomné - napr. bytovky ŠFRB	0,00
- finančné zábezpeky na verejné obstarávanie	0,00
Rozdiel finančných operácií	621.417,02
PRÍJMY SPOLU	1.008.102,36
VÝDAVKY SPOLU	1.007.121,87
Rozpočtové hospodárenie obce	980,49
Úprava schodku HČ	- 2.721,98
Úprava schodku PČ (zdroj financovania PČ)	-607,36
Upravené rozpočtové hospodárenie obce	- 2.348,85

Schodok rozpočtu v sume 620.436,53 EUR zistený podľa ustanovenia § 10 ods. 3 písm. a) a b) zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, **upravený** o nevyčerpané prostriedky zo ŠR a podľa osobitných predpisov v sume 3.329,34 EUR **bol v rozpočtovom roku 2022 vysporiadaný :**

- z rezervného fondu 4.947,38 EUR
- z návratných zdrojov financovania 539.400,29 EUR
- z finančných operácií 77.069,35 EUR

Schodok rozpočtu zistený podľa ustanovenia § 10 ods. 3 písm. a) a b) zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov **sa upravuje - zvyšuje o :**

- a)** nevyčerpané prostriedky **zo ŠR** účelovo určené na **bežné výdavky** poskytnuté v predchádzajúcom rozpočtovom roku v sume 1.204,97 EUR, a to na :
  - prenesený výkon v oblasti všeobecnej vnútornej správy (referendum) sume 674,57 EUR
  - stravné pre deti v hmotnej núdzi v sume 530,40 EUR
  - nevyčerpané prostriedky **školského stravovania na stravné a réžiu** podľa ustanovenia § 140-141 zákona č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v sume 392,38 EUR,
- b)** nevyčerpané prostriedky **z fondu prevádzky, údržby a opráv** podľa ustanovenia § 18 ods.3 zákona č. 443/2010 Z.z. o dotáciách na rozvoj bývania a o sociálnom bývaní v z.n.p. v sume 1.124,63 EUR,
- c)** nevyčerpané prostriedky **z podnikateľskej činnosti ako zdroj financovania podnikateľskej činnosti** podľa zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v sume 607,36 EUR.

Zostatok finančných operácií v sume 621.417,02 EUR, **bol použitý na:**

- vysporiadanie schodku bežného a kapitálového rozpočtu v sume 609.729,98 EUR
- splácanie istiny z úveru zo ŠFRB v sume 11.655,20 EUR
- finančná zábezpeka na školské stravovanie vo výške 31,84 EUR.

Na základe zistených skutočností upravené rozpočtové hospodárenie v sume - **2.348,85 EUR**, **navrhujeme vysporiadať:**

- z rezervného fondu vo výške 2.348,85 EUR.

Výška schodku rozpočtového hospodárenia bola v roku 2022 ovplyvnená:

- realizáciou rekonštrukcie a modernizácie budov v rámci projektu RE-STRUCTURE: Modernizácia a transformácia sociálnej infraštruktúry.

7.3. Rozpočet na roky 2023-2025 v EUR

	Skutočnosť k 31.12.2022	Rozpočet na rok 2023	Rozpočet na rok 2024	Rozpočet na rok 2025
Príjmy celkom	1.008.102,36	1.697.300,00	385.500,00	420.800,00
z toho :				
Bežné príjmy	362.552,30	371.800,00	382.500,00	417.800,00
Kapitálové príjmy	12.446,00	1.090.900,00	3.000,00	3.000,00
Finančné príjmy	633.104,06	234.600,00	0,00	0,00

	Skutočnosť k 31.12.2022	Rozpočet na rok 2023	Rozpočet na rok 2024	Rozpočet na rok 2025
Výdavky celkom	1.007.121,87	1.697.300,00	385.500,00	420.800,00
z toho :				
Bežné výdavky	357.392,12	370.580,00	367.690,00	386.750,00
Kapitálové výdavky	638.042,71	621.230,00	3.000,00	19.000,00
Finančné výdavky	11.687,04	705.490,00	14.810,00	15.050,00

Dôvodová správa k rozpočtu na roky 2023-2025:

Rozpočet obce na roky 2023-2025 obsahuje východiská tvorby rozpočtu, predpokladaný vývoj príjmovej a výdavkovej časti bežného a kapitálové rozpočtu. Obec na základe uznesenia OZ nezostavuje programový rozpočet.

Rozpočet obce na rok 2023 je koncipovaný ako vyrovnaný rozpočet.

V rokoch 2024 a 2025 sa predpokladá s rovnakou koncepciou rozpočtu so zohľadnením miery inflácie. Rozpočet na roky 2024 a 2025 je nezáväzný a bude vo veľkej miere závisieť aj od medziročného vývoja indexu dane z príjmov fyzických osôb.

Príjmová časť rozpočtu na rok 2023 predpokladá s celkovým objemom príjmov vo výške **1.697.300,00 EUR**.

Najväčší podiel na zvýšení rozpočtovaných príjmov majú tuzemské kapitálové transfery a zahraničné granty na realizáciu projektu Európskej územnej spolupráce - INTERREG na vybudovanie „Burda centrum - Špecializované sociálne zariadenie a rehabilitačné centrum v Chľabe“.

K naplneniu cieľov v príjmovej časti rozpočtu na rok 2023 je dôležité, aby trend výnosu dane poukazovanej územnej samospráve bol aspoň na úrovni aktuálneho roka. Podľa odhadov Výboru pre daňové prognózy z 22. 9. 2022 o podiele výnosu daní fyzických a právnických osôb pre samosprávy na rok 2023 sa pre obec Chľaba plánuje so sumou 251.098,00 EUR.

Dosiahnutie vyšších daňových príjmov obce v roku 2023 je ovplyvnené zvýšením sadzby miestnych daní a tiež zvýšením poplatku za komunálny odpad a drobný stavebný odpad.

Pri nedaňových príjmoch sa predpokladá s miernym zvýšením v porovnaní s rokom 2022 o 12,98 %, vyplývajúcich z plánového zvýšenia príjmov z podnikania a vlastníctva majetku o 11.150,00 EUR.

Obec v roku 2023 plánuje s kapitálovými príjmami v sume 1.090.900,00 EUR, ktoré súvisia s realizáciou vyššie uvedeného projektu „Burda centrum v Chľabe“. Z toho tuzemské transfery činia sumu 338.200,00 EUR a zahraničné granty sumu 749.700,00 EUR.

Okrem toho obec plánuje kapitálové príjmy z predaja majetku v sume 3.000,- EUR.

Obec plánuje zapojiť do rozpočtu na rok 2023 finančné prostriedky z hospodárenia z minulých rokov - čerpanie rezervného fondu v sume 84.100,00 EUR a čerpanie preklenovacieho úveru.

Rozpočet príjmov treba považovať ako rámcový, ktorý prejde v priebehu roka určitými zmenami v súvislosti s plnením príjmov, či následne aj výdavkov.

Výdavková časť rozpočtu na rok 2023 rozpočtuje s celkovým objemom výdavkov vo výške **1.697.300,00 EUR**, čo predstavuje zvýšenie o 71,19 % v porovnaní s predpokladaným rozpočtom výdavkov v roku 2022.

V rozpočte bežných výdavkov sa predpokladá len s miernym zvýšením o 7,99 %. Pri plánovaní týchto výdavkov na rok 2023 boli zohľadnené zvýšené ceny energií, tovarov a služieb podľa ich vývoja v poslednom kvartáli aktuálneho roka. Do rozpočtu boli zakalkulované aj prognózy na zvýšenie miezd v národnom hospodárstve a ich vplyv na mzdové náklady, ďalej zvýšenie miezd zamestnancov pracujúcich vo verejnom záujme. V dôsledku efektívneho riadenia a úsporného hospodárenia obce v roku 2022 sa očakáva dosiahnutie prebytku bežného rozpočtu. V rozpočte obce na rok 2023 sa predpokladá pokračovanie v tomto šetrnom režime a bežný rozpočet je zostavený ako prebytkový.

Obec v roku 2023 plánuje najväčšie kapitálové výdavky do oblasti sociálneho zabezpečenia v sume 573.730,00 EUR v súvislosti s projektom „Burda centrum v Chľabe“. Investičné zámery obce smerujú aj do ďalších oblastí, napr. na vybudovanie obecného vodovodu obec plánuje vyčleniť z rozpočtu sumu 18.000,00 EUR, na modernizáciu cestnej komunikácie sumu 20.000,00 EUR, na rekreačnú a kultúrnu oblasť sumu 6.500,00 EUR a do oblasti všeobecných verejných služieb plánuje vynaložiť prostriedky vo výške 3.000,00 EUR.

Výdavkové finančné operácie v sume 705.490,00 EUR sa týkajú úhrady preklenovacieho úveru Prima banke a.s. v súvislosti s výstavbou „Burda centrum v Chľabe“ a úveru na výstavbu obecných nájomných bytov.

Obec Chľaba v rozpočte na rok 2023 plánuje pokryť bežné výdavky s bežnými príjmami aj s prebytkom hospodárenia a prostriedky z rezervného fondu, či kapitálové príjmy použiť na zveľaďovanie majetku obce a zároveň nezaťažovať rozpočet obce zvyšovaním zadlženosti na bežné výdavky.

Kapitálový rozpočet je zostavený ako prebytkový vo výške 469.670,00 EUR.

Práve kladné výsledky bežného a kapitálového rozpočtu vytvárajú predpoklad na krytie schodku finančných operácií a úhrad úverov.

Riziká rozpočtu obce na rok 2023

- neistota plnenia príjmov z podielových daní, z dôvodu rozpočtového provizória štátu na rok 2023
- financovanie projektu „Burda centrum – Chľaba“ v súlade s medzinárodnou zmluvou a zmluvou s vyšším územným celkom,
- nevyhnutnosť zodpovedného prístupu k plneniu bežných príjmov ako aj k čerpaniu prostriedkov v súlade so zámermi obce,
- súčasná neistota vo vývoji ekonomiky v dôsledku energetickej a hospodárskej krízy, pandémie a ich možného vplyvu na rozpočet obce,
- zvýšenie cien energií, tovaru a služieb a neistý odhad ich stropu v ďalšom období.

Rozpočet obce Chľaba na roky 2024-2025 nie je záväzný, príjmy a výdavky v rozpočte sú len orientačné.

8. Informácia o vývoji obce z pohľadu účtovníctva

8.1. Majetok v EUR

Názov	Skutočnosť k 31.12.2021	Skutočnosť k 31.12.2022
Majetok spolu	2.884.782,25	3.321.279,21
Neobežný majetok spolu	2.643.258,13	3.164.173,50
z toho:		
Dlhodobý nehmotný majetok	0,00	0,00
Dlhodobý hmotný majetok	2.505.718,77	3.026.634,14
Dlhodobý finančný majetok	137.539,36	137.539,36
Obežný majetok spolu	239.343,18	154.499,90
z toho:		
Zásoby	2.643,90	12.370,56
Zúčtovanie medzi subjektami VS	0,00	500,00
Dlhodobé pohľadávky	0,00	0,00
Krátkodobé pohľadávky	9.929,02	9.795,35
Finančné účty	226.770,26	131.834,08
Poskytnuté návratné fin. výpomoci dlh.	0,00	0,00
Poskytnuté návratné fin. výpomoci krát.	0,00	0,00
Časové rozlíšenie	2.180,94	2.605,72
z toho:		
Náklady budúcich období	2.173,98	2.605,72
Príjmy budúcich období	6,96	0,00

8.2. Zdroje krytia v EUR

Názov	Skutočnosť k 31.12.2021	Skutočnosť k 31.12.2022
Vlastné imanie a záväzky spolu	2.884.782,25	3.321.279,21
Vlastné imanie	1.239.134,73	1.243.808,94
z toho :		
Oceňovacie rozdiely	0,00	0,00
Fondy	0,00	0,00
Výsledok hospodárenia	1.239.134,73	1.243.808,94
Záväzky	585.649,99	978.338,73
z toho :		
Rezervy	11.630,00	1.175,00
Zúčtovanie medzi subjektami VS	75.468,90	1.204,97
Dlhodobé záväzky	371.526,78	360.237,37

Krátkodobé záväzky	111.441,31	60.738,10
Bankové úvery a výpomoci	15.583,00	554.983,29
Časové rozlíšenie	1.059.997,53	1.099.131,54
z toho:		
Výdavky budúcich období	202,36	26,68
Výnosy budúcich období	1.059.795,17	1.099.104,86

Analýza významných položiek z účtovnej závierky:

- Prírastok dlhodobého majetku - technické zhodnotenie budovy hasičskej zbrojnice vo výške 4.665,04 EUR
- Zámena dlhodobého majetku - pozemkov vo výške 2.692,72 EUR
- Nedokončené technické zhodnotenie dlhodobého majetku - budovy „BURDA centrum Chľaba“ vo výške 569.237,65 EUR
- Prijatý dlhodobý bankový úver vo výške 543.350,29 EUR
- Prijatý dlhodobý úver zo ŠFRB vo výške 362.519,10 EUR
- Prijatá návratná finančná výpomoc z MF SR vo výške 11.633,00 EUR.

8.3. Pohľadávky v EUR

Pohľadávky	Zostatok k 31.12 2021	Zostatok k 31.12 2022
Pohľadávky do lehoty splatnosti	5.028,88	5.679,42
Pohľadávky po lehote splatnosti	7.095,06	6.310,85

8.4. Záväzky v EUR

Záväzky	Zostatok k 31.12 2021	Zostatok k 31.12 2022
Záväzky do lehoty splatnosti	482.968,09	420.975,47
Záväzky po lehote splatnosti	0,00	0,00

Analýza významných položiek z účtovnej závierky:

- Významný pokles záväzkov bol z dôvodu nevidovania dodávateľských faktúr.

9. Hospodársky výsledok za 2022 - vývoj nákladov a výnosov v EUR

Názov	Skutočnosť k 31.12.2021	Skutočnosť k 31.12.2022
Náklady	377.113,69	409.544,69
50 – Spotrebované nákupy	44.760,79	44.485,85
51 – Služby	59.003,24	62.371,38
52 – Osobné náklady	183.210,93	220.291,58
53 – Dane a poplatky	4.844,55	5.916,69
54 – Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť	9.904,80	4.636,85
55 – Odpisy, rezervy a OP z prevádzkovej a finančnej činnosti a zúčtovanie časového rozlíšenia	61.096,06	60.837,00
56 – Finančné náklady	8.755,66	6.928,07
57 – Mimoriadne náklady	0,00	0,00
58 – Náklady na transfery a náklady z odvodov príjmov	5.537,66	4.077,31
59 – Dane z príjmov	0,00	0,00
Výnosy	412.400,45	414.218,94
60 – Tržby za vlastné výkony a tovar	11.800,07	12.193,58
61 – Zmena stavu vnútroorganizačných služieb	0,00	0,00
62 – Aktivácia	0,00	0,00
63 – Daňové a colné výnosy a výnosy z poplatkov	270.798,80	297.465,67
64 – Ostatné výnosy	56.530,96	37.342,70
65 – Zúčtovanie rezerv a OP z prevádzkovej a finančnej činnosti a zúčtovanie časového rozlíšenia	2.073,79	11.630,00
66 – Finančné výnosy	0,00	0,00
67 – Mimoriadne výnosy	0,00	0,00
69 – Výnosy z transferov a rozpočtových príjmov v obciach, VÚC a v RO a PO zriadených obcou alebo VÚC	71.196,83	55.586,99
Hospodársky výsledok /+ kladný HV, - záporný HV/	35.286,76	4.674,21

Hospodársky výsledok /kladný/ v sume 4.674,21 EUR bol zúčtovaný na účet 428 - Nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov.

Analýza nákladov a výnosov v porovnaní s minulým rokom a s vysvetlením významných rozdielov:

- nárast osobných nákladov bol zapríčinený prijatím nového zamestnanca
- zníženie ostatných nákladov na prevádzkovú činnosť bol z dôvodu úsporného a šetrného využitia služieb
- zvýšenie daňových a colných výnosov bol dôvodu zvýšenia podielu výnosu daní fyzických a právnických osôb pre samosprávy
- zvýšenie zúčtovania rezerv a OP bol z dôvodu zrušenia tvorby OP na odstupné
- zníženie výnosu z transferov bol zapríčinený nižším príjmom dotácií a grantov.

10. Ostatné významné skutočnosti, ktoré mali vplyv na hospodárenie a činnosť obce

10.1. Prijaté granty a transfery

V roku 2022 obec prijala nasledovné granty a transfery:

Poskytovateľ	Účelové určenie grantov a transferov	Suma prijatých prostriedkov v EUR
Okresný úrad NZ, organizačný odbor	BT - Register obyvateľov a adries	256,67
ÚPSVR NZ, odbor sociálnych vecí	BT - Strava pre deti v MŠ	1.092,00
ÚPSVR NZ, odbor sociálnych vecí	BT - Školské potreby pre deti v HN	16,60
Okresný úrad Nitra, odbor školstva	BT - Výchova a vzdelávanie	4.099,00
Okresný úrad NZ, organizačný odbor	BT - Voľby do orgánov samosprávy obcí a samosprávnych krajov	1.224,99
ÚPSVR NZ, oddelenie AOTP	BT - Služby zamestnanosti-§54	4.351,08
Okresný úrad NZ, organizačný odbor	BT - Referendum 2023	674,57
Ministerstvo vnútra SR	BT - Refundácia výdavkov obcí na COVID-19	2.207,02
Environmentálny fond	BT - Príspevok z EF	869,56
Fond na podporu kultúry národnostných menšín	BT - Usporiadanie kultúrnej akcie	1.000,00
Nitriansky samosprávny kraj	BT - Dotácia na podporu kultúry, športu a cestovného ruchu	3.001,00
Nitriansky samosprávny kraj	KT - Dotácia na podporu cestovného ruchu	1.550,00
PO a FO podnikatelia	BG - Sponzorstvo kultúrnej akcie	1.550,00

Popis najvýznamnejších prijatých grantov a transferov:

- V roku 2022 neboli prijaté mimoriadne významné granty ani transfery.

10.2. Poskytnuté dotácie

V roku 2022 obec neposkytla zo svojho rozpočtu dotácie v zmysle VZN č. 1/2015 o podmienkach poskytovania dotácií z prostriedkov obce Chľaba.

10.3. Významné investičné akcie v roku 2022

Najvýznamnejšie investičné akcie realizované v roku 2022:

- Realizácia projektu „Nákup techniky na zlepšenie triedeného zberu komunálneho odpadu v obci Chľaba“ vo výške dotácie 75.000,00 EUR
- Realizácia projektu: „RE-STRUCTURING: Modernisation & Transformation of Social Services Infrastructure“ vo výške 550.779,81 EUR

10.4. Predpokladaný budúci vývoj činnosti

Predpokladané investičné akcie realizované v budúcich rokoch:

- Dokončenie projektu: „RE-STRUCTURING: Modernisation & Transformation of Social Services Infrastructure“
- Rozšírenie obecného vodovodu v časti „Dóna“ a „Kisszölök“
- Realizácia nových stavieb - cestná komunikácia „Dóna“
- Rekonštrukcia a modernizácia miestnych komunikácií

10.5. Udalosti osobitného významu po skončení účtovného obdobia

Obec nezaznamenala žiadnu udalosť osobitného významu po skončení účtovného obdobia, za ktoré sa vyhotovuje výročná správa.

10.6. Významné riziká a neistoty, ktorým je účtovná jednotka vystavená

Obec nezaznamenala žiadne významné riziká a neistoty. Obec nevedie žiadny súdny spor. Vojnový konflikt na Ukrajine ovplyvňuje hospodárenie a vývoj cien, či už materiálov alebo energií. Situácia sa neustále mení, zdá sa, že negatívny vplyv na svetový obchod, na firmy aj na samosprávy môže byť vážnejší, ako sa pôvodne očakávalo. Pretože sa situácia stále vyvíja, vedenie obce si myslí, že je nemožné poskytnúť kvantitatívne odhady potenciálneho vplyvu súčasnej situácie na hospodárenie obce.

Vypracoval:
Rita Metykóová

Schválil:
Ing. Gregor Izrael, PhD.
Starosta obce Chľaba

V Chľabe, dňa 10. novembra 2023